

DR. HARALAMBIE M. BOUSIAS

**CUVIOSUL ANTIM
AGHIANANITUL
(1913-1996)**

VIATA ȘI PARACLISUL

Ediție adaptată de Cătălin Grigore
Traducere din limba greacă de
Mavru preotul și Mănăstirea Nera

Editura Iona
București, 2020

VIAȚA CUVIOSULUI ANTIM¹

Copilăria

Cuviosul Antim s-a născut în satul montan Kalliani din Peloponez pe 5 noiembrie 1913. Evlavioșii lui părinți, Haralambie și Vasiliki Zafropulos, i-au pus la Botez numele Constantin. Ei le-au transmis lui Constantin și fratelui său mai mic, Anastasie, dragostea de Dumnezeu și de virtute. Mama lor, împlinindu-și datoria de a însufla credința în sufletele copiilor ei, a murit când Constantin avea șapte ani.

¹ Pentru prezenta ediție s-au folosit cartea *Cuviosul Antim Aghiananitul, Duhovnicul (1913-1996)*, Dr. Haralambie M. Bousias, Editura Iona, București, 2018 și revista *Orthodox Word* nr. 247 („Elder Anthimos of St. Anne’s Skete”), 2006, Saint Herman Press, Platina, California (n. ed.).

Curând, viața liniștită și plină de căldură părintească a celor doi frați a devenit un coșmar când tatăl lor, Haralambie, s-a hotărât să se recăsătorească. Mamei vitrege nu-i păsa de ei, îi bătea fără milă, iar odată chiar a încercat să-i ardă de vii atunci când s-au strecurat în vatră ca să-și încălzească trupușoarele înghețate.

Nemaiputând să îndure răutatea mamei vitrege, Constantin s-a hotărât să fugă din Kalliani și să-și caute undeva o viață mai bună. Și-a luat într-o pânză două rânduri de haine și un codru de pâine și a plecat pe ascuns. După ce a ajuns în satul vecin, Nemea, și-a găsit o slujbă într-o băcănie, slujbă care îi asigură mâncare și un acoperiș deasupra capului. În Nemea, Constantin a făcut cunoștință cu un cuvios athonit, care, în cele din urmă, l-a luat cu el la Atena.

Acolo, a putut să meargă la școală și să termine gimnaziul. În acea perioadă, a dobândit o mare dragoste de lectură și obișnuia să viziteze bibliotecile ca să-și

potolească foamea de învățătură. În capitala Greciei, Constantin a cunoscut un părinte plin de virtute, **Duhovnicul Ieronim** de la Mănăstirea Sfântul Pavel. Părintele Ieronim era un mare ascet și un încercat lucrător al Rugăciunii lui Iisus. Când, mai târziu, și-a pierdut vederea, a primit de la Dumnezeu darul străvederii, schimbând lumina dinafară a acestei lumi cu lumina cunoașterii lăuntrice a lui Dumnezeu. Cu timpul, pentru că sănătatea Părintelui Ieronim a început să se înrăutățească, Constantin a fost trimis la **Părintele athonit Mihail cel Orb**, care viețuia în micul Schit al Sfinților Arhangheli din Virona, o suburbie a Atenei. Vreme de douăzeci de ani Părintele Mihail trăise ca monah la Schitul Sfânta Ana din Muntele Athos, nevoindu-se la Chilia Intrării Născătoarei de Dumnezeu în Biserică împreună cu fratele lui, Gavriil Lambis. Acolo, Părintele Mihail s-a făcut pildă de viețuire monahicească și numai după ce a orbit complet s-a hotărât să

plece din Sfântul Munte. Astfel, s-a mutat în Virona, unde a devenit vestit ca duhovnic și povățuitor înțelept, aducând la pocăință nenumărate suflete.

Sub influența Părintelui Mihail, în sufletul tânărului Constantin s-a aprins dorința de a vizita Sfântul Munte. Dragostea lui de a citi l-a îndemnat să viziteze bogatele biblioteci ale marilor mănăstiri din Athos. Așadar, Părintele Mihail l-a trimis pe Constantin în Sfântul Munte la vârsta de șaptesprezece ani.

Sosirea la Schitul Sfânta Ana din Muntele Athos

În 1930 Constantin a ajuns în Muntele Athos. Mulți ani mai târziu, spunea: „N-am venit aici cu dorința să devin monah, ci să citesc cărți din nesfârșitele biblioteci ale mănăstirilor și schiturilor din Sfântul Munte.”

A mers la Schitul Sfânta Ana, locul de nevoiță al duhovnicului său, Părintele Mihail cel Orb. Biserica Sfintei Ana,

aflată în mijlocul schitului, se înalță mult deasupra Mării Egee. Răspândite de jur împrejurul bisericii, peste cincizeci de chilii sunt agățate de versanții prăpăstioși. Pe atunci, toate proviziile trebuiau cărate în spate din arsanaua (portul) schitului, aflată la poalele cărării abrupte și greu de urcat, până sus. Nu erau folosiți mulari ca astăzi, lucru care îi împiedica pe părinți să-și împovăreze viața duhovnicească cu un confort material excesiv. În anii 1920 schitul număra 270 de monahi, care se întrețineau cu meșteșugul lor: sculptura în lemn, iconografia, caligrafia, legătoria de carte și împletirea de metaniere. Trăind în mici obști, fiecare cu rânduiala proprie de rugăciune, părinții se întâlneau în Kiriakonul (biserica principală) Sfintei Ana în duminici și sărbători. În această atmosferă duhovnicească a intrat tânărul Constantin cel dornic de cunoaștere.

La Chilia Intrării Născătoarei de Dumnezeu în Biserică a cunoscutei Obști a

Teofililor, Constantin l-a cunoscut pe Părintele Gavriil Lambis și pe ucenicul său, Părintele Teofil. Părintele Gavriil era fratele după trup al Părintelui Mihail cel Orb. Părintele Gavriil, pe atunci un binecunoscut părinte duhovnicesc, fusese ales de Patriarhul Ecumenic să fie duhovnic al Bisericii celei Mari din Constantinopol.

Pildele de viețuire ale Părinților Gavriil și Teofil au aprins o râvnă duhovnicească în sufletul lui Constantin, râvnă care, treptat, a biruit atracția lui spre plăcerile materiale ale lumii. Gândul cu care venise în Sfântul Munte, acela de a spori în cunoaștere prin lectură, a fost înlocuit cu dorința de a începe o viață ascetică și de rugăciune. Așadar, pe 21 noiembrie 1930, de praznicul Intrării Născătoarei de Dumnezeu în Biserică, Constantin a primit tunderea în monahism din mâinile Părintelui Gavriil, care i-a dat numele Antim. În această perioadă a învățat arta

iconografiei, dar se nevoia cu ea numai cât să obțină cele necesare la întreținerea chiliei.

Hirotonia și părinția duhovnicească

Văzând cât de repede înainta Părintele Antim în viața duhovnicească, Cuviosul Gavriil i-a propus Mitropolitului Ierotei de Militupoleos să-l hirotonească diacon. Trecuseră numai trei ani de la tunderea lui în monahism. La slujba hirotoneiei (pe 13 aprilie 1933), Părintele Antim s-a învrednicit de o vedenie: acoperișul Kiriakonului Sfintei Ana a dispărut, iar cerurile s-au deschis ca să poată vedea cum și Biserica Biruitoare se bucura împreună cu Biserica Luptătoare pentru hirotonirea lui.

După alți trei ani, pe 24 august 1936, același Mitropolit Ierotei l-a hirotonit preot. Atunci, Părintele Antim a primit o altă vedenie: a văzut Lumina Dumnezeiască care îi învăluia pe toți preoții